

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: حسین ذبیحی راد، ۱۳۹۶

تحقیق در دیدگاه فقهی حکیم سبزواری

علم فقه ازدانش‌های ویژه دین مقدس اسلام است که پیدایش آن ازسالهای نخست ظهور اسلام شروع شده ودر طول چهارده قرن، سیرتکاملی خودرا طی کرده وهمچنان پویا وپابرجا به حیات خویش ادامه می‌دهد. رسول گرامی اسلام وامامان معصوم (ع)، پایه گذاران علم فقه بودند وپیروان راستین آنان نیز با الهام ازروش پیشوایان خود، همواره منادیان فقه وفقاهت وپرچمداران هدایت امت به سرچشمه زلال علوم آل محمد(ص) بوده‌اند.

فن فقه عبارت است ازفن استخراج واستنباط احکام ازمدارک: قرآن، سنت، اجماع وعقل. علم فقه یک علم نظری است، برخلاف حدیث که صرفا نقلی وحفظی است.

حکیم سبزواری درطول زندگی بابرکت خویش عده‌ها تالیف ارزنده ازخود به یادگار گذاشت: آثاری که اکنون پس از گذشت دو قرن ازرحلت آن حکیم بلندپایه، هم چون ستارگانی درخشان، اسمان علم ودانش را صفا و گرمی بخشیده ودرحوزه‌های حکمت ودین، دست گیر استادان ودانش پژوهان شده‌اند.

حکیم سبزواری دو کتاب در فقه تالیف نموده است: یکی از آن آثار عبارت است از: شرح نبراس الهدی فی احکام الفقه واسرارها

که در موضوع فقه واسرار عبادات می‌باشد. حکیم در این کتاب فقهی اسرار واحکام شرعی را به صورت منظوم آورده و سپس به شرح وتوضیح اشعار پرداخته است. کتاب دیگر ایشان (اسرار الحکم فی المفتاح والمختتم) است که در ضمن بیان احکام چند کتاب فقهی، اسرار عرفانی آنها رانیز بیان نموده است. لذا در این پژوهش باتوجه به مطالب این دو کتاب به بیان نظرات و دیدگاه‌های فقهی حکیم پرداخته شده است

کلیدواژه‌ها: فقه وفقاهت، نبراس الهدی، اسرار الحکم فی المفتاح والمختتم

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۴۰۷۹۴۲۰۵۴

تاریخ دفاع: ۱۳۹۶/۰۴/۲۵

رشته‌ی تحصیلی: الهیات و معارف اسلامی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: دکتر محمود غفوری‌نژاد

M.A. Thesis:

Research In view Hakim sabzevary

Jurisprudence science is from the sciences that specialized to the holy religion of Islam and its appearance began from the early years of the Islam apparition and during fourteen

centuries passed its developmental way and survived itself dynamically and strongly. The Holy prophet of Islam and innocent Imams (peace be upon them) were the grounder of the jurisprudence and their real followers by the inspiration of their leaders have been the guidelines of the jurisprudence and vexillates to lead people to the science of Al-e-Mohammad(peace be upon them).

The art of jurisprudence is to derivation and deduction of the rules from Quran documents, Sonnat, consensus and sapience. Jurisprudence is a theoretical science while Cabala is merely quotation and retentive.

Hakim Sabzevari during his fertile life had tens of worthwhile compilations which after passing two centuries of the death of that dignified scientist, brighten the sky of the Knowledge, and help the scholars in religion and philosophy domains. Hakim Sabzevari has written two books in jurisprudence. One of them is "Sharh-e-Nebras Alhoda fee Ahkam Alfeqh va Asrarha" which is about jurisprudence and worship mysteries. In this book, Hakim has brought the religious rules in a poetical way and then explained those poems. The other book is "Asrar Alhokm fee Almoftateh va Almokhtatem" in which he represented the rules of some jurisprudence books as well as their theosophical mysteries. Therefore, this research tries to present Hakim Sabzevaris' viewpoints and ideas based on the subject of these two books.